

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Če vsak bi dolžnosti se svojih zavedal,
v bodočnost našo svetleje bi gledal,

poštenje, resnica naj vlada-
ta hkrati,

glej, sloga in sreča doma bo
med brati.

Elizabeta Spes:
Utrip življenja ...

LETNIK VI.—VOLUME VI.

TORONTO, 20. AVGUSTA 1956

STEVILKA: 8 — NUMBER: 8

VOLITVE V GLAVNI ODBOR SLOVENSKEGA DRŽAVNEGA GIBANJA.

Volilna komisija za volitve "Glavnega odbora slovenskega državnega gibanja" objavlja, da so bili pri volitvah, ki so se vršile zadnje 3 in pol mesece po vsem svetu, koderkoli se nahajajo pripadniki slovenske državne ideje, izvoljeni naslednji kandidati in sicer:

V tričlanski izvršni odbor so bili izvoljeni:

1.) Dr. Ciril Zebot,

2.) G. Jože Goršič

3.) G. Miro Krek in Dr. Ludvik Leskovar
(Zadnja dva imata isto število glasov.)

V glavni odbor pa so bili izvoljeni:

1.) Dr. Mate Resman,

2.) G. Jože Spindler, kot zastopnika ne-organiziranih pripadnikov slovenskega državnega gibanja

ter sedem zastopnikov društev in organizacij, ki zagovarjajo slovensko državno idejo.
Toronto, 15. avgusta 1956.

Ludvik Jamnik,
član volilne komisije.

Pripis: Volitve so bile tajne. Odziv je potrdil živost slovenske državne ideje! Podrobnejše poročilo bo objavljeno v prihodnji številki "Slovenske države".

ROMARSKA POT SVETE VIŠARJE

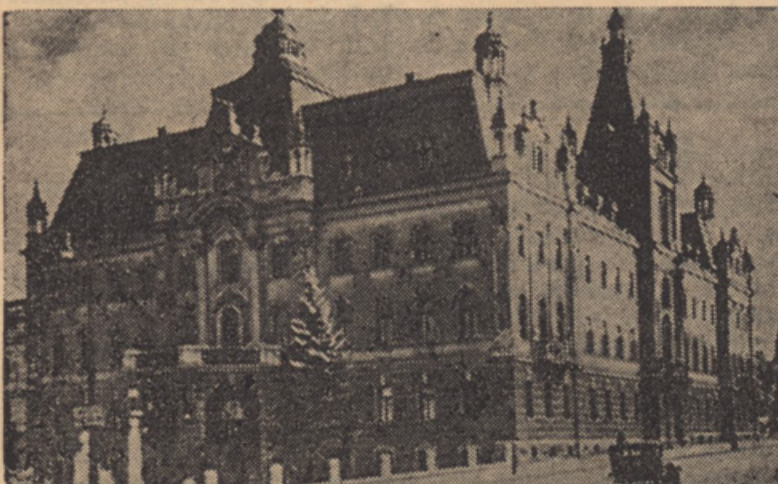
KAJ NAJ POCNE ZAPAD S TITOM?

Kljub prezaposlenosti politikov in svetovnega tiska s krizo, ki je nastala po egiptovski zasedbi suškega kanala, se svetovna javnost še vedno ukvarja z vprašanjem, kakšen odnos naj zavzamejo politiki do Tita, ki se je zopet vrnil v Moskvo in po svojih vrtnih ni zakrival svojega navdušenja nad starimi zavezniki.

Torontski Star Weekly je priobčil 28. julija daljši članek Marka Gayna, ki razglablja o istem vprašanju. Očitno pisec Tita in komuniste kar dobro pozna. O Titu namreč piše: "Tito je poklicni revolucionar, česar ni nikoli prikrival. Pridružil se je Rdečim stražam v Sibiriji med boljševiško revolucijo, boril se v Rusiji in deloval kot boljševiški agitator. 1920 se je vrnil domov, se pridružil komunistični stranki, se skrival v podzemlju in odsedel pet let v ječi. 1934-36 je bil zopet v Moskvi v uradih kominterne. 1937 je bil zopet doma in je izvajal po Stalinu odrejeno čistko. Vezi vere in čustva ga tako čvrsto vežejo na Moskvo in samo Stalinova neumnost ga je za nekaj časa odtujila. Sedaj je zopet v hlevu kot slavljena figura pokreta. Sam tudi ne dvomi,

da bo komunizem končno zmagal. Zato je naivno misliti, da bi bilo mogoče držati Tita na vrvi z obljubo dodatnih sto milijonov dolarjev".

Članek zaključuje Mark Guyn z značilno angleško cinično pripombo: "Zapad si lahko privoščijo izdatke sto milijonov na leto, da bo videl, kaj bodo povzročile ideje tega ambicioznega Hrvata z jekleno voljo v komunističnem pokretu, pri nemirnih satelitih in pri političnih ambicijah v Moskvi sami". Ta tipični cinizem, ki ga poznamo glede naše domovine tudi iz ust Churchilla, se ne briga za usodo prizadetih narodov, marveč si dovoljuje z nepopisnimi žrtvami in celo z življenji prizadetih z družene poizkuse, svojo vest pa si tolaži s plačilom nekaj bornih milijonov dolarjev ali funtov, ki ne morejo nadomestiti niti enega življenja. Pričakovati bi bilo, da bi se Angleži vsaj sedaj že spametovali, ko žanjejo uspehe svoje politike. Toda vse kaže, da je imel prav škof Sheen, ki je izjavil, da se Angleži iz zgodovine ničesar ne naučijo.

LJUBLJANSKA UNIVERZA

SLEPI IN GLUHI ...

Zgodovina nas uči, tako pravijo. Toda človek je poln pomanjklivosti. Tako nerad se uči in nerad priznava napake. Sami vemo, kako je z nami. Komaj deset let je za nami, ko smo šli skozi "morje bridkosti", kakor je povedal p. Kazimir Zakrajšek. Deset let, kako kratka doba! Kakor da bi bilo včeraj! Pa smo na marsikaj pozabili. Pozabili smo predvsem na sklepe, ki smo jih takrat delali. Pozabili obljube, ki smo jih dali! Ugodnost "nove domovine" nam je zameglila pogled nazaj in zastrla pogled v bodočnost. Za marsikaj smo slepi in gluhi...

Ne samo mi. Tudi voditelji narodov! Predvsem tisti, ki oznanjajo blagovest o "demokraciji in o samoodločbi narodov". Kakšna ironija!

Atlantska listina! Svečana obljuba narodom o spoštovanju njihove volje, samoodločbe... Zdi se, da sploh ni bila resno mišljena. Vsaj tako je sklepati po izjavah Delaneyja znanega radijskega komentatorja in književnika.

Koliko narodov je, ki se danes na življenje in smrt bore za svoje naravne pravice - za lastno državnost. Pa jih takozvani "demokrati" nočejo priznati! Kri teče v Aziji in Afriki. Prebujeni narodi zahtevajo svoje! Prav je dejal predsednik Indonezije Soekarno: "Dokler Amerika ne bo razumela nacionalističnih težnjaz Azije in Afrike, dotlej plohe besed in hudourniki dolarjev ne bodo prinesli pri teh narodih ničesar kakor le grenkobo in razočaranje. Nacionalizem pomeni za nas prerod naših narodov; pomeni pridobivanje enakega spoštovanja za naša ljudstva; pomeni našo odločitve prevzema naše bodočnosti v naše lastne roke".

Prav ima! Narod, ki suženjsko klone pred tujcem in mu lije drobtine iz njegovih ruk, nima izgleda za bodočnost! Suženj bo ostal za vedno!

Tako zvane demokratične države Zapada, ki nočejo priznati resničnosti besedi indonezijskega predsednika, bodo morale nekoč priznati, da so bile zaman vse žrtve obdržati gospodstvo nad podjarmljenimi narodi.

Irci so se nad tristo let borili za svobodo. Dosegli so jo kljub trmastemu odporu Angležev. Judom so se smejali, ko so zahtevali za svoje ljudstvo obnovitev judovske države. Danes jo imajo! Francozi morajo popuščati v Afriki. Kri, ki je tekla za narodno osvoboditev, ni bila zaman. Tudi Angleži bodo morali, hočeš- nočeš, prej ali slej vgrizniti v kisljo jabolko ter priznati svobodo Cipru. Krvave žrtve ne bodo zaman! S kako pravico si sme lastiti kak narod pokroviteljstvo in nadvlado nad drugimi narodi?

Politiki so večkrat slepi in gluhi. Slepi za resnično stanje in gluhi za klic ljudstva in voljo naroda!

Na Jugoslavijo pogledjmo! Narod trpi in krvavi! Vsemu svetu je znana bridka usoda Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki jih tepe titovski bič. Volja večine narodov je jasna kot beli dan. Nočemo komunizma! Vsilili ste nam ga vi, "demokrati zapada"! Churchill in Roosevelt, ki sta videla predvsem interese svojih držav, ne pa tudi interesov Slovencev, Hrvatov in Srbov! Slepi in gluhi so bili politični voditelji Zapada v letih 1941/45. Od tod sporazumi v Jalti in Potsdamu.

Po desetih letih krvave tiranije, po odličnih akrobacijah krvnika Tita, Zapad še vedno ni na jasnem. Spretna igra Tita po "prelom u Moskvo", potovanje rdečih tiranov k beograjskemu despotu, in zopetna pot komunističnega pravovernika nazaj v Moskvo, izjave maršala Vorošilova: "borili se bomo z Jugoslavo rami", razne pogodbe z doslej "Spartimi" sateliti: Romuni, Bolgari, Madžari, vse to doslej še ni odprlo oči vodilnim politikom. Da! Še več milijonov v žep komunističnega samodržca v Beogradu, in kar se sliši še bolj neverjetno: Še več jet letal v roke zatiralca najosnovnejših človeških pravic hostarskega maršala in morilca Tita... Ali je res pamet odpovedala? Res, mnogi politiki so gluhi in slepi! Spoznanje bo prepozno in za svobodni svet previsoka cena...

Tudi med Slovenci so gluhi in slepci! Imajo sicer oči, imajo ušesa. Pa so jim odpovedala ob prividu na "zlate čase" v nedavni preteklosti. Saj se spominjate, kako je bilo Slovincem ves čas od leta 1918 do 1941 v tako zvanem "bratskem zagrljaju" v kraljevski Jugoslaviji. Brat nam je delil pravico po mačehovsko. Najboljši kos mesa za seba, za nas, ubogo slovensko kraljstvo, za manjvredne Hrvate pa nekaj borih, plesnivih drobtin. Pa še te so bile pomočene v rehin, solze in kri... Je bilo tako? Če nisi bil slep in gluh, rekel boš: Res, tako je bilo.

Pa smo res ljudje z vsemi slabostmi in pomanjklivostmi. Pozabljam radi, kar je bilo, vpriči vsega tega, kar imamo sedaj. Nedavno sem bral v "Klicu Triglava" razpravo zgodovinarja Erjavca pod naslovom "Meja na Drini". Mož, kateremu bi naj bila pri srcu predvsem slovenska usoda, se zaganja v vprašanje, ki se tiče predvsem Hrvatov in Srbov. Mož hoče "dokazati", da je Hrvatov v Bosni in Hercegovini le peščica in da preljuduje srbski element, muslimane pa meče med "neopredeljene", neupoštevajoč, da pod Titom pravo ljudstvo štetje ni mogoče. Najbolj čudna pa je trditve g. Erjavca, "da so vsa govoričenja o borbi za suvereno slovensko državo le brezvestno igračkkanje neodgovornih elementov z samim narodnim obstojem".

Le gluhi in slepi človek more zapisati kaj sličnega. Mož najbrž nikdar ni prisluhnil utripu ljudske volje. Mnogo izjav iz trpeče domovine priča, da narod doma misli drugače kot g. Erjavca. Narod doma hoče proč od velesrbske hegemonije. Narod doma ve, kaj ga čaka v "novi Jugoslaviji", kakršno si predstavlja g. Erjavca in z njim še mnogi drugi slovenski politiki. Zopet suženjstvo, tlaka, izžemanje. Takšno kot je bilo vsa leta od 1918 dalje in takšno kot je danes, ko morata Slovenija in Hrvatska tlakovati za Srbijo in druge zaostale pokrajine...

Ne kaže se spuščati v ostale trditve g. Erjavca, n. pr. o klanju Hrvatov. Dobro bi bilo, če bi g. Erjavca kot zgodovinar preštudiral poglavje odnosov Srbov do Hrvatov v letih 1918-1945. Vprašanje je: Kdo je začel? Kdo je bil prvi krivec pokoljev in obračunavanj? Nočem zagovarjati Hrvatov, niti Ustašev, dejstvo pa je: Srbi niso poznali niti trohice poštenja in upoštevanja Hrvatov, ki so bilo obrambni zid Slovencev. Ko bi Srbi pozobali Hrvate, bi "pihnili" v trenutku tudi Slovence...

THIS IS SLOVENIA

Slovenian Farmhouse

HORSESHOES AND BEEHIVE SLATS

Slovenia is the most highly industrialized region of Yugoslavia, and only about half her population is engaged in farming. There is a large new aluminum plant in addition to older iron and steel works. Not far away, up in a hidden valley, blacksmiths work as they have for centuries, using water from the mountain streams to power their bellows. The secrets of their craft have been handed down from father to son, and to be accepted as a member of the guild a smith must prove his skill by forging a horseshoe to fit an uncooked egg, without cracking the shell! Another product of old folk crafts still to be seen in parts of Slovenia is the painted slats of beehives. Each panel is decorated with a scene from the Bible, folk tales, or nature, according to the whim of the peasant artist. In the ethnographic museum in Ljubljana are examples of some especially amusing slats, one of them, for instance, is painted with a huge, smiling face — the bees flew into their hive under the canopy of a great walrus mustache!

(From Yugoslavia, by Barbara & Joel Halpern, 1956, p. 14.)

Poglejmo kratko, kako Srbi gledajo na "federativno Jugoslavijo", o kateri sanja g. Erjavca in še mnogi drugi slepi in za resnična dejstva gluhi naivni Slovenci.

V Chicagu so imeli Srbi tako zvano "vidovdansko" proslavo. Med glavnimi govorniki je bil tudi bivši predsednik "jugoslovanske vlade" v begovstvu, g. Božidar Purič. Božidar Purič ni kak navaden Srbi, ampak mož ki ve, kaj pove. Izjavil se je preti kakršni koli federaciji. Noče federativne ureditve Jugoslavije, noče priznati Slovincem in Hrvatom istih pravic kot jih imajo Srbi. Hoče predvsem srbsko dominacijo. Najlepše pri vsem tem pa je njegova izjava o g. Erjavcu, o katerem pravi: "da je med vsemi Slovinci najbolj realističen, a mu je zameril, da se zavzema za federativno Jugoslavijo. Dobesedno je g. Purič dejal:

"Srbi so za skupno državo, katera bo prežeta s srbskim demokracijskim duhom... Ta skupna država more biti samo Srbija ali edinstvena kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, enega naroda s tremi imeni in tremi veroizpovedmi"...

Dovolj je povedano! Slepi in gluhi so, ki ne vidijo zanjke, katero pleto Slovincem in Hrvatom srbski politični voditelji zgodovina uči... Vse od leta 1918 dalje! Odprimo oči, odprimo ušesa! Nevarnost je, da nasedemo kot je nasedel dr. Kerošec. Vzdravimo se in strnimo svoje vrste!

Le v svobodni slovenski državi je naša rešitev! Gluhim in slepim svetovnim politikom pa povejmo na ves glas: Svoje svobode ne damo!

M. Geratič

NAŠ NOVI NASLOV:
"SLOVENSKA DRŽAVA"
646. EUCLID AVE.,
TORONTO, ONT., Canada

† MONSIGNOR BASIL MARKLE

V bolnici Sv. Mihaela v Torontu je 22. julija po težki operaciji umrl znani kanadski Monsignor Basil Markle.

Kot glavni tajnik Kanadske Katoliške škofovske Konference v Ottawi, je že leta 1948 prišel v stik s prvimi begunci iz železne zavese ter jim v pravem pojmovanju njihovega položaja takoj ponudil svojo pomoč.

Prvi slovenski emigranti, zlasti dekleta, ki so služili svoj enoletni kontrakt v Ottawi in so ga tam spoznali, so v njem našli duhovnika, svetovalca, dobrotnika in prijatelja, ki ga bo težko pogrešati. Njegova iskrena velikodušnost, odločna pripravljenost pomagati in vedno navzoč zdrav humor do novih naseljencev, je bila v času, ko so nas novonaseljence domačini opazovali le z radovednostjo, vedno nemajna in brezpogojna. Kot predstavnik katoliške Cerkve pri

SVETOVNO GOSPODARSTVO

Pregled svetovnega gospodarstva kaže po študiji Urada za gospodarstvo pri OZN v kratkem naslednjo sliko (pregled se nanaša na 1. 1945 - 1955.)

Gospodarski napredek 1945 - 55 je presegel napredek desetletja po prvi svetovni vojni (1918-28). Kljub temu revščina še ni odpravljena na obširnih predelih zemlje.

Proizvodnja tovarn, kmetij in rudnikov je pri svobodnih narodih narasla približno za dve tretjini.

Narasla je tudi industrijska proizvodnja v komunističnih deželah.

Prepad med naraščanjem proizvodnje v industrijsko razvitih in zaostalih deželah se je še povečal.

Pregled predvideva, da bo rast svetovne industrije v bodočnosti nekoliko manjša. V času po drugi svetovni vojni so se izgradili trije bolj ali manj zaključeni izmenjalni krogi: dolarski, področje Evropske plačilne unije in komunistični.

Na Zapadu je igral veliko vlogo v tem času potrošni kredit, ki so ga ljudje uporabljali v veliki meri za nakup avtomobilov in drugih gospodinjskih strojev.

SPREMEMBE V KANADSKI DELOVNI MOČI

Kanadske delovne sile so narasle v desetletju 1946 - 1955 za 729.000 oseb. V ta prirastek pa je všteti 632.000 priseljencev, kar predstavlja približno šest sedmin vse nove delovne moči.

Glavne razlike v zaposlitvi oseb v Kanadi med 1946 in 1955 so:

Zaposlitev fantov v starosti od 14-19 let je padla od 60% na 49%.

Zaposlitev deklet v isti starostni dobi je padla od 37,4% na 32,9%.

Ljudje odhajajo preje v pokoj. L. 1946 je bilo zaposlenih še 48,7% vseh nad 65 let starih moških, 1. 1955 pa samo 32,6%. Pač pa je naraslo število zaposlenih žen v starosti od 45 do 64 let od 16,1% do 19,4%.

Razvoj rojstev obeta v bližnji bodočnosti večji narastek domače delovne sile, ker bo počasi začelo prihajati od izraza povečano število rojstev v Kanadi po koncu vojne.

Kanadski vladi, je neustraheno zagovarjal moralno dolžnost Kanade sprejemati begunce in vojne sirote iz Evrope. Preko istega urada je dosegel vselitveno dovoljenje za 70 otrokvojnih sirot iz nemških taborišč v Šleziji, kamor so jih Nacisti nasilno privedli iz okupiranih dežel Evrope.

Njegova vnema za begunce je izhajala predvsem iz duhovniškega razumevanja brezbožnega komunizma, o katerem je pogosto predaval na radiju.

Monsignor Markle, rojen v Torontu, je v svojem rojstnem kraju v katoliških šolah dokončal svoje študije in bil posvečen za duhovnika v katedrali s. Mihaela leta 1924. Kmalu po posvečenju je šel študirati v Rim, kjer je na Dominikanski univerzi doktoriral iz filozofije. Po povratku v Kanado je bil poslan v Saskatoon, kjer je v novo ustanovljenem Newman Klubu, ki mu je kmalu pridobil status Collegia imenovanega po sv. Tomažu Mooru, 15 let poučeval. Nato se je vrnil na vzhod in po končanih nadaljnjih študijah na Notre Dame Univerzi v Chicagu, nastopil mesto vseškofovskega tajnika v Ottawi. Iz tega mesta je bil leta 1950 imenovan za župnika novoustanovljene župnije sv. Pija X., kjer je zgradil novo cerkev in v njej župnikoval do svoje bolezni. - Torontska škofija je z Monsignorjem Markle-om izgnala nesebičnega duhovnika in neutrudljivega delavca, mnogi Kanadčani, med njimi mnogi emigrantje, pa iskrenega prijatelja. Naj mu bo Vsemogočni večni plačnik za njegovo delo.

— L.

Sporni sueški kanal

Je najdaljši kanal na svetu - dolg 105 milj, 500 čevljev širok in 46 čevljev globok.

Letni promet znaša 115 milijonov ton tovora. Dnevno plove skozi kanal povprečno 45 ladij. Po prometu ga prekaša samo kanal Sault Ste. Marie.

Ladje plačajo na leto 93 milijonov \$.

Kanal skrajša razdaljo med ZDA in Indijskim Oceanom za 6.600 milj.

Pij XII. je sestavil posebno

molitev, ki naj jo molijo laiki za svetost duhovnikov. V maju je sestavil podobno molitev za duhovnike same.

PODONAVJE

Nova revija Znanstvenega zavoda za vprašanja Podonavja v Salzburgu, Avstriji, prinaša poleg članka o slovenskem tisku, ki smo ga na kratko navedli v prejšnji številki SD, še več razprav.

Pater Berger, glavni tajnik zavoda, ki je predaval nekaj let tudi v ZDA, razpravlja o avstrijski nevtralnosti! Ker je medtem postala Avstrija članica OZN, je njena nevtralnost ogrožena, ker bi morala sodelovati pri morebitnih sankcijah OZN proti neki državi. Avtor priporoča, naj bi štiri velesile s posebno pogodbo zajamčile avstrijsko nevtralnost, s tem pa seveda tudi nedotakljivost avstrijskega ozemlja.

Herbert Gross razpravlja o svetovno gospodarskih možnostih Podonavja. Pisec ugotavlja veliko spremembo v zgrajenosti narodnih gospodarstev v teh deželah. Preje pretežno poljedelske države so pod vodstvom komunizma razvile znatno industrijo. Dočim so pred revolucijo izvažale surovine in hrano v industrijske države, uvažajo sedaj same surovine in celo hrano. Kljub temu so dane še velike možnosti izboljšanja kmetijstva, kar bo dalo večje donose. To so uvideli že tudi vlade prizadetih držav, ki so začele posvečati večjo pažnjo proizvodnji hrane in krmil. Zadnje čase se je povečal blagovni promet med Zpadom in Vzhodom, kar se pozna tudi v blagovni zamenjavi med podonavskimi državami. To nudi avstrijskemu gospodarstvu ponovne možnosti povečane gospodarske zamenjave, vendar pisec svari pred prevelikim optimizmom.

V prilogi prinaša podatke po uradnih virih o spremembah v prebivalstvu in proizvodnji v Jugoslaviji. V primeru s povprečjem 1930-39 (100) se je industrijska proizvodnja dvignila na 386, mestno prebivalstvo na 185, celotno prebivalstvo na 114, dočim je padla proizvodnja žita na 97, živinoreja na 49, proizvodnja mesa na 89 in masti na 79.

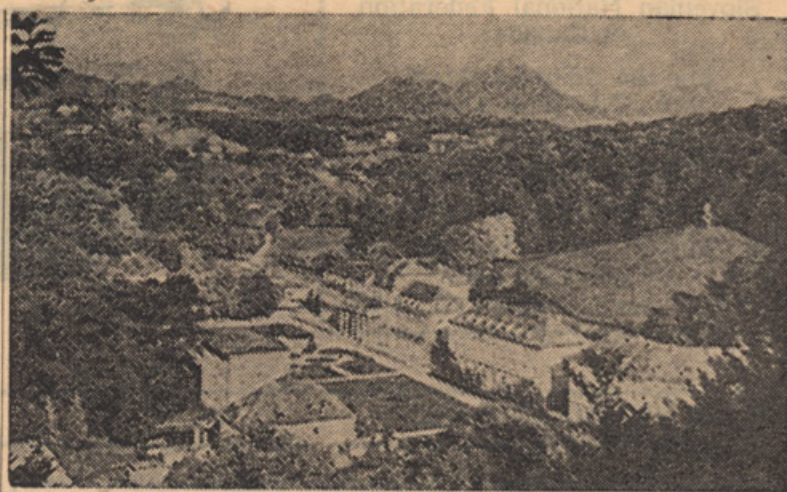
Adolf Merkel je napisal sestavek *Legenda o avstrijski "ječi narodov"*, ki pa je na žalost tudi legenda. Avtor bi rad ločil med absolutistično Avstrijo pred 1867 in parlamentarno Avstrijo pozneje. Na žalost pa je nasilno ponemčevanje Slovanov nepretrgana veriga dejanj proti božjemu in naravnemu pravu vsaj od preganjanja sv. Metoda pa do

današnjega dne. Na drugem mestu poročamo o najnovjšem primeru avstrijskega šovinizma, ki ga je doživel kanonik dr. Arnejc na Koroškem. Bati se je, da je prav ta članek izraz duha, kateremu name-ravata služiti tako Znanstveni zavod kot njegova revija, namreč pripravljeno nadvlade Germanov nad Slovani v Srednji Evropi. V kolikor je naša bojazen opravičena, bodo pokazale naslednje številke. Če se Avstriji že ne morejo sprijazniti z mislijo, da bodo v bodoče odločali v Srednji Evropi in tudi v Podonavju v večji meri Slovani nego Germani, bi bilo vsaj pametno, da priznajo tudi druge narode in države okrog sebe vsaj kot sebi enakopravne. "Austriae est imperari" je že davno predmet zgodovine. S tem se bodo morali slej ko prej sprijazniti tudi Avstriji!

Gotovo je, da je uvedba parlamentarizma v Avstriji pospešila kulturni in narodnostni razvoj slovenskih narodov v Avstriji. zlasti tam, jer so živeli v bolj ali manj zaokroženih upravnih enotah. Toda ta razvoj bi se bil nadaljeval že od časov delovanja sv. bratov Cirila in Metoda, če bi slovenski narodi v Srednji Evropi Podonavju ohranili svoje narodne države. Kultura slovenskih narodov bi bila v tem primeru ves čas nemški vsaj enakovredna po kulturnih storitvah, Avstriji pa bi si svoje namišljeno in grdo zlorabljeno poslanstvo "Kulturtragerstva" lahko prihranili. SD je že objavila nekaj prispevkov nekoga poštenega Avstrijca, ki se mu taka hinavščina in potvarjanje resnice gabi. Imamo pa še toliko zbranega gradiva, da bi mogli z njim napolniti še več celotnih števil SD-vse samo dokazi nasilne germanizacije Slovanov v bivši avstroogrski monarhiji in poznejši ter sedanji Avstriji, torej v vseh dobah njenega obstoja.

Walter Schneefuss razpravlja o evropski vlogi Donave in naglašja, da Donava ne pripada samo južnovzhodni Evropi, marveč vsej Evropi, saj sega do Porenja in veže tako Zahod in Vzhod.

Anton Radvánszky razpravlja o duhovnih pogojih integracije Podonavja. Integracija Podonavja bi bila velikega pomena za uravnovešanje sil v Evropi. Toda politična ideologija Zapada, ki jo označuje z jakobinstvom, ne bi mogla biti nositeljica take integracije. Večje možnosti predstavlja

Zdravilišče Rogaska Slatina

KANADSKA KULTURA

Na zborovanju za odnose med skupinami v Geneva Parku v Ontariju je govoril g. Thor Hansen od BA Oil Company Ltd. o smereh v kanadskem kulturnem razvoju. Iz predavanja navajamo nekaj misli. Ker se g. Hansen zana predvsem za slikarstvo, je bilo njegovo predavanje omejeno, ker ni obsegel vse kulture v ožjem pomenu besede (nikjer ni omenjal vere znanosti), kljub temu je nanizal nekaj važnih misli zlasti za tiste, ki mislijo, da se da kultura kupiti z dolarji.

Kulturo opredeli kot izboljševanje z gojitvijo človekovega duha in čustvovanja. Do kulture moremo priti po dveh poteh - z razumevanjem kulturnih ustvaritev in z ustvarjanjem samim. Obe poti sta potrebni, ker tudi ustvarjalec potrebuje občinstvo, da more ustvarjati.

V Kanadi govore mnogo o

kulturi, toda to govorjenje in posnemanje zadnjih modnih novosti kaže, da ni pravega razumevanja za kulturo: Kultura mora organično rasti iz kanadskega ljudstva samega. Kulture ni mogoče presaditi iz Evrope, ker je evropska kultura sad nad dvatisočletnega razvoja in povsem svojskih okoliščinah. Prinesti je možno pobude, toda te morajo pogoniti korenine v kanadskem življenju. Podobno so hoteli svoj čas napraviti v ZDA, pa so uvideli, da mora njihova kultura rasti v ZDA samih.

Druga napaka je, da hočejo nekateri kulturo standardizirati za ves svet. Ker predstavlja kultura naravno rast in odraža ljudski značaj in tudi snovne pogoje narodovega življenja, se to v kulturi tudi izraža. Zato bo morala biti tudi kanadska kultura svojske kanadska, ne pa samo namišljeno svetovna.

Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru

politična filozofija Walterja Lippmana, kakor jo je razvil v delu "Public Philosophy", ki

upoštevata narode kot občestvo živih, mrtvih in še ne rojenih. dres

DROBTINICE ...

ZBOROVANJE KATOLIŠKIH VZGOJITELJEV

Serra akademija, organizacija katoliških vzgojiteljev, je posvetila letošnje zborovanje vprašanju integriranega življenja. Obravnavali so predvsem vprašanja vzgoje s katoliškega stališča. Med drugimi je predaval tudi jezuit p. Walter Ong, D.J. o Kristologiji tehnološke dobe. Član Serra akademije je tudi Slovenec Edi Gobec. Zborovanje je bilo v St. Louisu, Mo., v začetku avgusta.

Torontski jezuit David M. Stanley D.J., je dobil nagrado Western University za najbolj učeno razpravo lanskega leta. P. Stanley, ki je profesor za novo zavezo v jezuitskem bogoslovju v Torontu, kjer študira tudi Slovenec g. Plevnik Jože, je napisal članek o razvoju izgraditvi Cerkve v apostolski dobi.

Hoteno kršenje prometnih predpisov je tako resna zadeva, da se je je treba spovedati, je izjavil škof John K. Musio iz Steubenvillea, Ohio.

Na obeh dohodih k "samomirlnemu mostu" blizu Munchema so postavili dva kipa, da bi odvrgli ljudi od kampa. Na tem mostu je namreč skočilo v vodo že nad 200 ljudi.

Vatican je odobril posebno zavarovalno družbo za francosko duhovščino, ki bo služila približno 81.000 duhovnikom v 81 francoskih škofijah.

V Sydneyu, Avstraliji, so ustanovili poseben Katoliški študijski zavod, ki bo preučeval politiko, filozofijo in sociologijo, v kolikor zadeva katoliško Cerkev.

Katoliški tedniki so objavili pismo nedavno posvečenega jezuita p. Averyja R. Dullesa, D. J., sina ameriškega zunanjega ministra Johna F. Dullesa, v katerem opisuje nevarnosti, katerim so katoliški študentje izpostavljeni na nekaterih univerzah. P. Dulles D.J. je sprejel katoliško vero 1. 1940, ko je študiral pravo na Harvardu.

KNJIGE IN REVIEJE

97. številka Družabne pravde, ki izhaja v Buenos Airesu, je posvečena v pretežni meri obletnici papeških socialnih okrožnic. Dr. Ivan Ahčih piše o odnevu in sadovih obeh socialnih okrožnic na Slovenskem, Janež o nauku okrožnice Rerum novarum o zasebni lastnini, Rudolf Smersu o družini v socialnem nauku Cerkve, Vinko žakelj o dvigu delavca po delu, dr. Stanko Mi-

količ pa nadaljuje članek kratk tek zgodovinski oris industrijskega združništva.

V pristanišču Ras Tamura v Saudovi Arabiji je ob obali Perzijskega zaliva skladišč Arabian American Oil Company. Na veliki deski ob vodu je napis v 21 jezikih, med njimi tudi v slovenščini: Kadi-ti prepovedano.

STAR KANADSKI OBIČAJ...

"REGATA"

Po navadi se zbirajo mnovice ob pristaniščih ali obalah kanadske "pocitniške dezele" v poznem poletju, da prisostvujejo regati. Colni vseh vrst — od motornih do colnov na vesla — tekmujejo po označeni poti, blizje obali pa tekmujejo plavci in potapljači. Smezne tekme zaključujejo po navadi regato — vesel in priljubljen "kanadski običaj".

Za O'Keefe's ilustriral Harry Toman, kanadski umetnik, rojen v Česko-Slovaski.

O'Keefe's
OLD VIENNA
BREWERY LIMITED

MED SLOVENCMI

TORONTO

Dori in Lojzetu Koželju se je pred kratkim rodil sinček Tomaž, ki je ob enem trenutno najmlajši član Hranilnice in posojilnice Janeza E. Kreka v Torontu, ki ji oče predseduje. Srečnima staršema iskrene čestitke!

28. julija je imel Slovenski Radio Klub dobro obiskan ples v makedonski dvorani na 17. Regent St. Drugi ples Slovenskega Radio Kluga bo 25. avgusta v makedonski dvorani na 17. Regent St. Za jedrsko in pijačo je preskrbljeno. Igra ista godba kot zadnjič. Na sporedu bo tudi žrebanje. Vsi Slovenci vljudno vabljeni. Nasvidenje! Odbor Slovenskega Radio Kluba.

CHICAGO

Smrt med zaslužnimi pionirji. Umrli je zavedni Slovenec in zaslužni pionir slovenske naselbine pri Sv. Štefanu v Chicagu g. **Andrej Glavač**. Pokopan je bil 10. julija. Pokojnik je bil stebel slovenske misli, sograditelj slovenske fare sv. Štefana in aktivni član mnogih katoliških slovenskih društev. Od pokojnika se je poslovil tudi p. Kazimir Zakrajšek, nekdanji župnik fare Sv. Štefana. Pokojnik je bil tudi naročnik "Slovenske Države". Naj počiva v miru!

Ne bo karnivala. Nekaj let smo imeli v juliju precejšnji živ-zav pred farno cerkvijo. Letos tega ne bo. G. župnik Aleksander Urankar je zapisal v farnem glasilu: "Karnival je skrunitev fare, povzroča okolju nemir in da največ zaslužka onim, ki dajo na razpolago razne zabave". Ima povsem prav! Zato je pa popolnoma prav, da farani izgubijo dobička karnivala nad-

Ludvik Krški

Jugoslavija, edinstvena država na svetu

Če pomislim na potek svetovnih dogodkov, se mi zdi, da poskušam s tem pisanjem plavati proti toku. To moram pač vzeti kot dejstvo. Če tudi je težko, bom vendarle poizkusil, ker se mi zdi še večji nesmisel, da bi se prepustil vodstvu teh motnih smernic, v katere je zapletena tudi naša domovina.

Svetovni javnosti je treba posredovati odgovor nešetih, ki po vojni zapuščajo Jugoslavijo. Zakaj smo emigrirali? Moje pisanje bo poizkusilo odgovoriti na to vprašanje.

Cutil sem potrebo, da dobi naša emigracija po desetih letih vsaj kratek izvleček iz kompliciranosti povojnega razvoja v domovini. Hotel bi jo seznaniti s težkimi vprašanji, pred katerimi stoji predvsem mlada generacija. Pojem domovina mora imeti isto vsebino za nas vse, ki smo zunaj, z njim morajo biti združene enake predstave in želje, pa tudi žrtve, kolikor jih le kdo od nas zmore.

Pod pojmom domovina naj ne bodo mišljeni samo lepi in žalostni spomini iz preteklosti, niti ne samo naša lepa slovenska zemlja. Domovina nam niso le prijatelji, s katerimi bi bili radi še enkrat skupaj, domovina nam je danes to, kar je povezano s skupno usodo slovenskega naroda. Govoriti o domovini in ne poznati življenja, ki daje tej zemlji in narodu novo lice, se pravi baviti se z namišljenim svetom in ne z našo domovino Slovenijo, ki nam je vsem tako pri srcu. Prav to resnično življenje mora dati pojmu domovina vsebino.

Moja želja je, da bi prišli ob tem pisanju vsi, ki smo zunaj, do nekkih skupnih načrtov, kolikor zadeva položaj v domovini in v svetovni javnosti. Le načrti, ki bodo temeljili na realnih predpostavkah in načrti, ki bodo izraz volje nas vseh, morejo biti usmerjeni tudi proti splošnemu toku, kar je danes tudi stvarnost, ki jo moramo upoštevati.

Nihče ne more trditi, da bomo s svojo zamisljivo popolnoma uspeli. Toda mene je prignalo do pisanja dejstvo, da je treba te stvari povedati prav v teh časih, ko se prenavlja vsa zemeljska obla, kar vsi občutimo. Ko se bo namreč to vretje ohladilo, bo tudi usoda slovenskega naroda zapečatenata.

Mnogim bo sicer neljubo, da mi, ki smo izven ožje domovine, tako povdarjamo, da smo tudi soodgovorni za bodočnost Slovenije. Toda, ob dejstvu, da mora danes že nad polovico naroda molčati, ko ga v domovini nihče ne zastopa, da bi koval bodočnost tudi zanje, sta naša dolžnost in odgovornost še toliko večji. Naj pri tem nikogar ne moti mnenje, da nimamo pri tem nič opraviti, kakor bi nas radi razorožili nekateri krogi v domovini. Danes nas bodo težko obdolžili z izdajalci, če se ponovno živo zavzamemo za rešitev nevzdržnega stanja v korist celotnega naroda, kajti njihovo početje v zadnjih desetih letih je dovolj jasno pokazalo, kdo bi moral umakniti svoje roke od krojenja bodočnosti slovenskemu narodu.

Zdi se mi potrebno, da opozorim bralca na način svojega pisanja.

Čeprav sem Slovenec in temelje moja izvajanja predvsem na razmerah v Sloveniji ter so tudi zaključki namenjeni predvsem Sloveniji, sem dal pisanju naslov "Jugoslavija, edinstvena država na svetu" iz razloga, ker je danes nemogoče govoriti o Sloveniji neodvisno od Jugoslavije. Partijski centralizem je bil teh deset let namreč tako močan, da smo poznali vsi samo ene možgane. Narodi v Jugoslaviji se danes ne morejo svobodno razvijati, čeprav so bili na papirju kot narodi priznani, kajti partijska misel je bila vsem skupna, razen tega pa še v vseh republikah podprta s policijo, tako da je bila vsaka možnost odklona že v kali onemogočena. Ta centralizem je tako strog, da je nemogoče tudi odklon, ki bi bil pozitiven za uspešnejšo pot poedinih republik v socializem, če uporabljamo jezik komunističnih ideologov. Le tako more bralec razumeti moje pisanje, ki govori o Jugoslaviji,

ODMEVI...

Nestrpnost brez primere... Obrni nemškega šovinista na glavo ali ga postavi na noge, vedno je enak. Nestrpen, faničen, sovražen vsemu kar je slovensko! Bivši koroški slovenski duhovnik, sedanjí kanonik ljubljanske škofije dr. Janko Arnež, ki se je moral po prvi svetovni vojni zaradi nasilja avstrijskih nemčurjev izseliti iz Koroške v Slovenijo, je nedavno obiskal zopet svoje rodne kraje. Mudil se je tudi nekaj dni v Zrelcu, kjer je bil župnik pred 40 leti. Nemška svojat se ni mogla premagati. Zaslužnemu narodnemu delavcu in koroškemu rodoljubu so nemški nestrpnosti in narodni renegati pripravili nemilo presenčenje s surovim razgrajanjem. Razbili so šipe na stanovanju koroškega slovenskega kmeta, pri katerem je gospod kanonik in župnik fare Sv. Jakoba v Ljubljani užival gostoljubje. Sramota za nemško koroško kulturo in sramota za avstrijske oblasti, ki kaj takega v "demokraciji Avstriji" dovolijo. Seveda Slovenci veljajo še vedno za "manjvredno narodno manjšino" kljub določilom paragrafa 7 mednarodne pogodbe... Kako dolgo še.

Mihajlovič, Mihaelovič... V B. Airesu so na "Slovenski Pristavi" proslavljali 10 letnico smrti junaka Draže Mihajloviča". Zakaj prav Slovenci proslavljajo njegov spomin? Nastaja vprašanje: Kakšne zasluge ima neki ta srbski "junaki general" za nas Slovence? "Četniki", razne "jugoslovenske skupine", razne "legije" - Slovenska sokolska itd. imajo prav malo zveze z borbo proti komunističnim tolpom. Stale so v varnem zavetju "vaških straž", pozneje, slovenske domobranske vojske. G. župnik Orehar, ki je imel cerkveni spominski govor, bi naredil mnogo bolje, če bi med drugim omenil tudi dejstvo, da je bil "junak Dra-

že" tudi eksponent velesrbstva in pravoslavja. Draža Mihajlovič za nas Slovence v resnici ne pomeni nič!

Sokoli v B. Airesu so slavili Vidov dan. Naj le! Vsakdo ima pravico izpovedati, kaj nosi v srcu. Verjetno je, da so "slovenski" Sokoli v Buenos Airesu slavili ne le samo "zgodovinsko pomembnost" srbskega "Vidovdana" ampak tudi pomembnost takozvane Vidovdanske ustave, ki je ustvarila prepad med Slovenci, Hrvatimi in Srbi... Vsak po svoje! Toda "Vidovdani" so za Slovence zatonili za VEDNO!

Dr. Kolednikovi prevodi slovenskih del

Tronutno so v zalogi sledenji prevodi:

Jurčič, JURIJ KOZJAK, SLOVENSKE JANIČAR, v angleščini. Cena s poštnino vred \$ 1.80. Ta knjiga jo kakor nalašč za ameriško mladino slovenska krevt, ki ne zna več slovensko.

Dr. A. Strle, Alojz GROZDE, v francoščini. Cena \$ 1.50. Vsem, ki so se kdaj učili francoščine, se tu nudi lopa prilagoditve, da združijo ponavljajočo jozika z dragoceno duhovno hrano.

F. S. Finžgar, SEDEM POSTNIH PODOB, v angleščini. Cena 40 centov. To knjizico si bodo gotovo omislili mnogi duhovniki za prodajno polico v svojih cerkvah.

Pri vseh zgoraj navedenih knjigah dobi vsak, ki naroči vsaj 10 izvodov 10% popusta, pri 25 izvodih 25% popusta in pri 100 ali več izvodih 33% popusta.

Zgoraj omenjene prevode posreduje v prevajalčevi odsotnosti slovenski odvetnik.

Mr. Matija Kozina
3780 Barclay Ave.
Apt. 7, Montreal,
Canada,

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM V VSEH NEPREMIČNINSKIH DRUŽINSKIH IN PRAVNIH ZADEVAH NA:

278 Bathurst St., Room 4, Toronto, Ont. — Empire 4-4004

ZANIMIVOSTI

Provincia British Columbia uživa kot zadnja na severnoameriškem kontinentu dvomljivo čast, da morajo katoličani plačevati davek za vzdrževanje državnih šol, poleg tega pa še za svoje zasebne ljudske šole. Kalifornija je pred kratkim odpravila krivično dvojno obdavčitev, dočim se katoličani v Britski Kolumbiji še vedno bore proti tej krivici.

Fantovska in dekliska žositična skupina (YCW) v kavadi sta imeli študijski teden koncem julija, prva v Kingstonu, druga v Caledonu. Žositem se počasi, pa gotovo uveljavlja tudi v angleško govorečem delu Kanade. Med duhovniki, ki sodelujejo s tem sodobnim katoliškim socialnim pokretom, je tudi preč. g. Lojze Ambrožič.

Ob priliki Severnoameriškega liturgičnega tedna v Londonu bo razstava cerkvene umetnosti od 20. - 23. avgusta.

400 letnico smrti sv. Ignacija Lojolskega so praznovali s pontifikalno mašo v romarski cerkvi kanadskih mučenčev blizu Midlanda. Maševal je torontski kardinal James C. McGuigan ob asistenci jezuitskih duhovnikov, pridigal je pa preč. g. G. Flahiff, C.S.B. Slovesnosti se je udeležilo nad tisoč vernikov.

Ukrajinci so predložili tajniku OZN posebno spomenico, ki so jo podpisali ukrajinski ujetniki v sovjetskih ječah in jo je njihova podzemna organizacija pretihotapila čes mejo. Spomenica poroča o nečloveškem postopanju z ujetniki, o gradnji sovjetske industrije s pomočjo dela sodobnih su-

njev, o prikrivanju grobov političnih nasprotnikov na ta način, da gradijo nad njimi velike stavbe. Spomenica poziva OZN, naj pošlje nosebno komisijo, ki bo mogla ugotoviti resničnost njihovih navedb.

Gospa Rose Varga je bila sponzor že 283 madžarskim beguncem, da so mogli priti v ZDA. Ko je zvedela, da se je sedem protikomunistov polastilo letala in zbežalo iz Madžarske, je takoj sporočila, da jim je pripravljena pomagati.

Kanada bo imela prva poseben elektronski stroj, ki bo sortiral pošto. Sortiral bo 10 pisem na sekundo. Pisma bodo morala biti označena na hrbtu s posebnimi šiframi za nevidnim fosforescentnim črnilom. Za ta stroj bodo uporabljali tudi posebne znamke, ki bodo uporabljale fosforescentni papir, ki bo omogočal pravilno obračanje pisem. Prvi stroj bo postavljen v Ottawi, sledila bosta Toronto in Montreal in postopno vsa večja mesta.

Stroj je sestavljen elektronski strokovnjak dr. Maurice Levy. V Torontu sortirajo sedaj približno dva milijona pisem dnevno. Poštarji morajo poznati imena 12.000 krajev in razen tega še najbližjo pot do njih. Ker promet stano narašča, ne predvidevajo, da bi morali zaradi novih strojev odpustiti uslužbenca. Stroj zaenkrat še ne bo mogel sortirati časopise ali pakete.

Skupina katoliških duhovnikov v Quebecu je obsodila nizko stanje politične morale v Quebecu, ki se je očitno pokazalo pri zadnjih volitvah 20. junija. Duhovniki pozivajo na moralno in državljansko prevzgojo, da se razmere izboljšajo.

Carl Vipavec

SLOVENSKI ODVETNIK
IN NOTAR

278 Bathurst St., Room 4, Toronto, Ont. — Empire 4-4004

izdajalce slovenskih domov." To ni bila slovenska duša. Kdo so bili ti divjaki? Niti svojim soborcem niso znali izkazati časti in zahvale. Vse govorance so zvenele, če jih je človek poslušal z občutkom, v peklenki smeh: da padli ste za veliko stvar, da mi žremo, da smo pijani kruha in svobode.

Če je bilo kdaj kaj komunistov idealistov, so ti utonili, se zgubili v tem pošastnem valu žensk, ki so pozabile na svojo čast in moških, ki so zgubili svoj ponos. Človek si je mislil, da so se borili samo za to kratko veselje brez glave, kajti ti ljudje niso mogli misliti na pošten jutrišnji dan.

Skrbeli niso za brezdomec, za lačne in stare in bolne, kajti geslo je bilo, "Kdor je naš, naj pride h koritu". Svoboda, svoboda, samo to je odmevalo preko gora, samo to so slišali preko meja. Narod je dokončno osvobojen, okupator je zginit, izdajalec je potolčen. Narod vriskaj, prišel je tvoj dan.

Med tem divjajem pa je vendar človek opazil postave v črnem, ki so komaj nesle svojo bolj iz cerkve pa do doma. "Kje so grobovi naših, kje trpijo naši, šli so in ni jih več." Še leta in leta je mogel vsakdo videti, da narod žaluje, pričakuje vrnitev, a zaman. Kje je moj mož, kje moj sin? Nihče ni dal na to odgovora. Zabranjeno je bilo poizvedovanje.

"Ko je ves narod vriskal od veselja, ko je dočakal dan osvobojenja", so tisoči šli v zapore in desetstisoči mož in fantov, ki so bili vrnjeni, je zaključilo masovni bratomorni pokolj. Kako potrj je sprejel zatirani del naroda še to vest. Tukaj so se ljudem prvič odprle oči, da smo izdani, da smo prepuščeni na milost in nemilost. Časa obupa je bila s tem polna do vrha. Ni rešitve.

Prvi gospodarski ukrepi so bile zaplembe. Od tovarnarja pa do učiteljeve žene, katere mož je pobegnil, vse so oskubili do zadnjih hlač. Razdelili so ta svoj roparski plen med svoje in vendar jim še ni bilo dosti. Z bajoneti so vsakemu kmetiču "preštihali" senik, če bi našli še kakšen kilogram žita ali masti. Nenasitna žrela, miting za mitingom pa je moral še vedno biti.

Ko so bili eni pijani svobode, so se drugi skrivali po več let. Skrivači, - strah so imeli ljudje pred njimi kakor pred gobavci - saj so lahko prinesli največjo nesrečo v hišo. Terenci vaščani so bili v teh časih žandarji in sodniki obnem. Brez zaslišanja so mlado življene postavili k zidu, ko so nekateri nakopali pri tem skrivanju neozdravljive bolezni in prišli v "javnost" samo umreti, so nekateri dobili vnaprej toliko zagotovila, da so se upali pokazati in se tako včlaniti v novo družbo. Brez dvoma, da so še danes na vrvi. Oh, življenje nevredno življenja. Še četrto leto po vojni ni bilo teh dogodivščin konec.

Da je bilo v teh časih težko s pošto v inozemstvo, je marsikdo tudi občutil. Vsako dopisovanje je bilo sumljivo. S tem zvezi naj omenim "Matjažev list", ki je bila neka propaganda z njim v zvezi. Ugotovilo se je, da so ga novi oblastniki sami poslali na določene naslove in prišli čez nekaj dni najaviti preiskavo. Bil je dovoljni razlog, da so dali takega državljana tudi po dve, tri leta na hladno.

Do tega časa se je zlo politične revolucije še vedno večalo in ne moremo še govoriti o nikaki oblasti, kajti oni sami niso hoteli biti takoj uradni, ampak so svojo partizansko uganjali naprej.

Gotovo je, da sem s tem prikazal le delček, kar se je v tistih nejasnih dneh zgodilo. Izvršilo se je vse, kar je bilo napovedano že pred vojno in med vojno o tej revoluciji. Toda ljudje se še niso spametovali-katerih bič ni zadel-ter so govorili, da je to le prehodnega značaja. Zanimivo je, da najdemo še danes ljudi, ki mislijo, da je prav, če izrazijo javno mnenje, ko govorijo o teh zablodah, da smo pač na prehodu. (Dalje prihodajč.)

CILJ NAŠE BORBE V ČASU OKUPACIJE

General Rupnik je v pismu generalu Milanu Nediću 4. aprila 1945, napisal: "Brez ozira na to kar je in kar še bo, jaz se bom boril s poštenimi Slovenci naprej, - čeprav kot beli partizan -, boril se bom vse dokler bom živel, odnosno, dokler se ta satanska druhal (komunisti) sama med seboj ne požre".

Isto je gen. Rupnik javno povedal v govoru 21. aprila 1945. preko ljubljanskega radia.

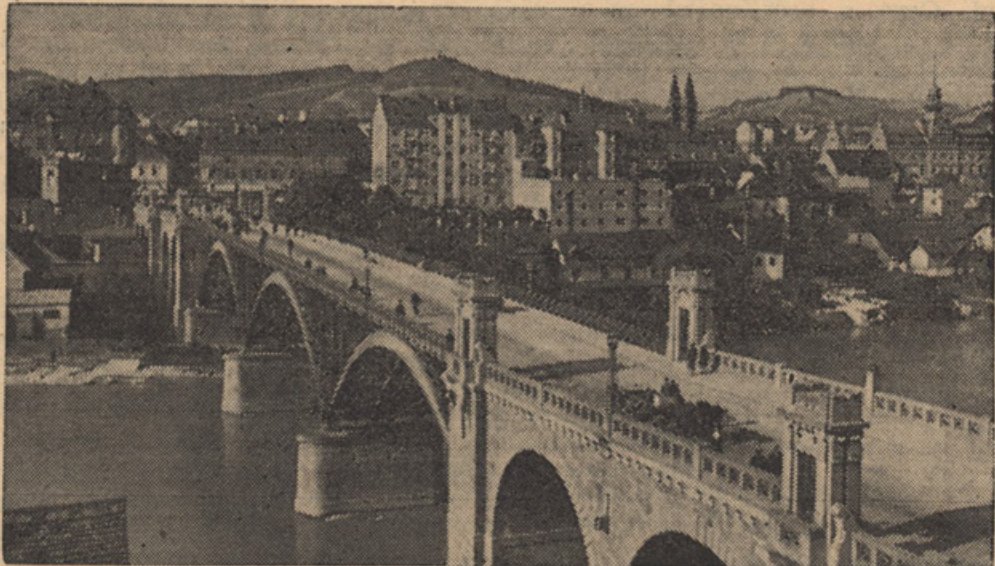
Na žalost Narodni Odbor, ki je v Rupniku videl samo nezaheljeno oviro v primeru prihoda zaveznikov (smatrali

Na tej seji so izvolili za predsednika "začasne vlade", istega dr. J. Basaja, ki sedel v "Sosvetu" slovenske konzulte pri italijanskem Vrhovnem Komisarju že v času, ko še ni bilo nikake potrebe sodelovati z okupatorjem zaradi komunistične revolucije...

Slovensko domobranstvo so prekrstili v "Slovensko narodno vojsko", misleč, da so s tem izbrisali njen "kolaboracionistični značaj." Za poveljnika "Slov. Nar. Vojske", so postavili polkovnika Krenerja in ga povišali v generala, da si je bilo znano, da je bil polkovnik Krener poveljnik or-

dala Angležem, ki so takoj razorožili naše narodne čete, in jih poslali v taborišče v Vetrinje.

Čeprav ti ljudje "čistih rok" na Koroškem niso prišli dalje kot do adjutanta angleške brigade, kapetana Hornby-ja, kakor piše največji poznavalec vetrinjskih dogodkov dr. Valentin Medšol v svojem spisu "Dogodki v Vetrinju", so kljub temu, zgolj iz slepega upanja v zavezniško ljubezen, držali vojsko v taborišču pod vojaško disciplino in tik pred predajo teh čet v komunistično Jugoslavijo, izvršili celo mobilizacijo civilnih beguncev.

ZELENI MARIBOR

so ga namreč za kolaboracionista) ni sprejel Rupnikovega gledanja. Zato so 1. maja, ko je Rupniku končno uspelo dobiti Domobranstvo izpod nemškega nadzorstva, organizirali sramotni upor častnikov ljubljanskih vojaških edinic proti njemu. 2. maja pa sta predsednik in tajnik Narodnega Odbora pisala z "odličnim spoštovanjem" nemškemu gen. Rosenerju in ga prosila naj "gospod Obergruppenfuhrer blagovoli vzeti na znanje, da Narodni Odbor namerava vzeti oblast v svoje roke... in da se bodo skupne zadeve civilne oblasti uredile po medsebojnem sporazumu med Narodno vlado in nemškim poveljstvom..."

Radi tega je Narodni Odbor v noči 3. maja 1945 -prav na četrto obletnico Mussolinijeve autonomne Ljubljanske pokrajine in Sosveta-sklical v Sokolskem domu v Ljubljani "zgodovinsko sejo prvega slovenskega parlamenta".

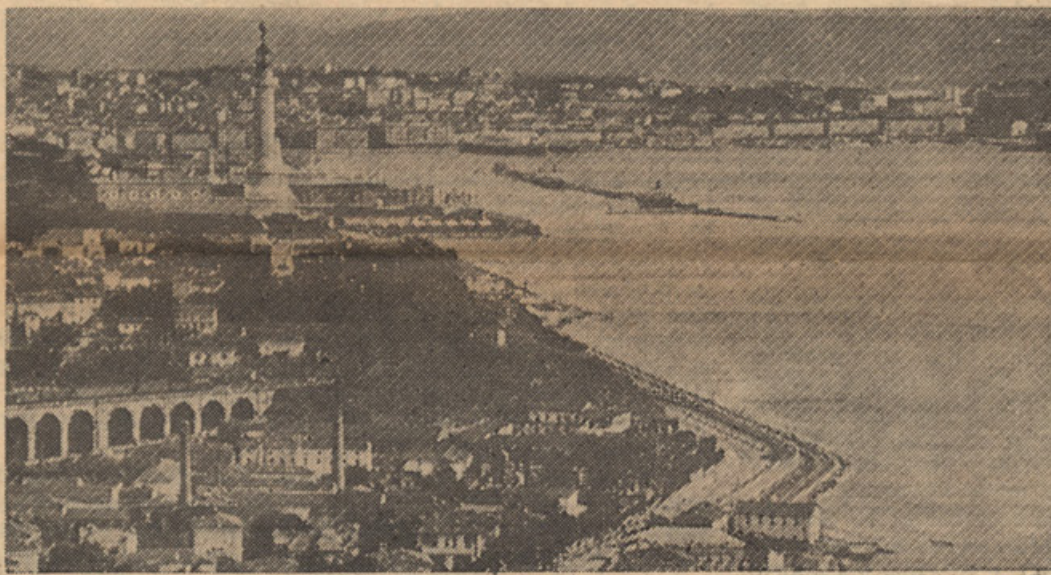
organizacijskega štaba slovenskega domobranstva. Vse to je bilo storjeno z namenom odstraniti "notorneta kolaboratorja" gen. Rupnika in pričakati zaveznike s "čistimi rokami". Vse to se je dogajalo v času, ko se je že v naprej določeni poveljnik slovenske armade Prezelj-Andrej umaknil v Italijo z gen. Damjanovičem puščajoč za seboj vso vojaško silo Ljubljanske pokrajine...

Tako je general Rupnik, veren sin svojega naroda, ki je bil pripravljen nositi odgovornost, izročeno mu v najtežjem času narodne zgodovine, od vseh zapuščen moral v izgnanstvo. Kaj se je zgodilo pozneje, nam je vsem znano.

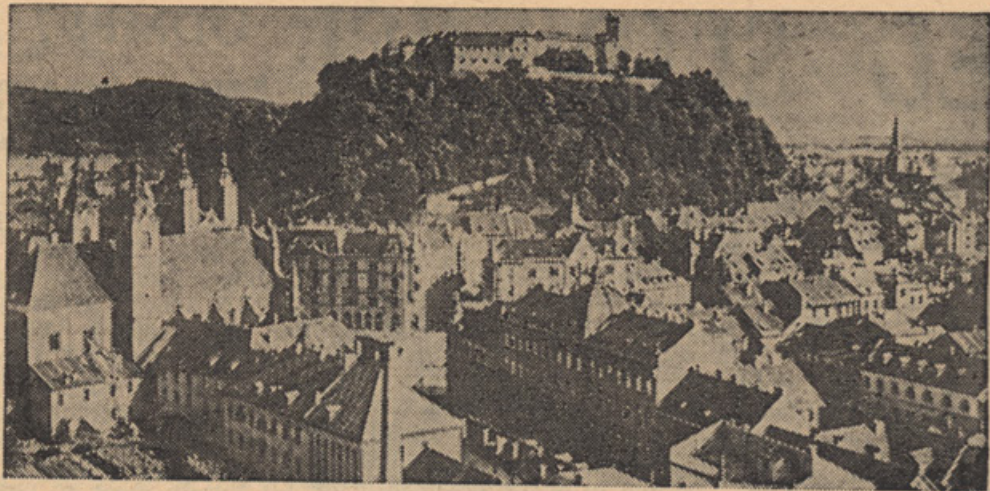
Nova "vlada" se je umaknila z vojsko na Koroško. Poslala je Krenerja na razgovore z Angleži, a Krener ni v svojem poslanstvu prišel do nobene važne angleške osebnosti. Brez kakršnega koli jamstva je "vlada" svojo vojsko pre-

(Glej: "Poziv", ki ga je 26. maja 1945. v imenu komandanta podpisal polkovnik "Narodnega Odbora" Mirko Bitenc.)

Žalostno dejstvo je, da poveljstvo - štab - tako piše dr.

SLOVENSKO PRISTANIŠČE TRST.

BELA LJUBLJANA

Meršol, ni verjelo v vrnitev niti poročniku Vujičiću, ki je pobegnil iz Jesenic, kjer je bil od Angležev predan v roke komunistom... Izročitev naših najboljših bratov in najzvestejših sinov naše domovine je šla naprej, do končne katastrofe zgrešeno postavljenega cilja naše borbe.

V času, ko naša vlada "čistih rok" ni mogla priti v stik z nobeno višjo angleško osebnostjo, kot s Capt. Hornby-em v svrhu zaščite naših beguncev, je "notorni kolaboracionist" gen Rupnik prišel v stik s poveljnikom 78. angleške pešadijske divizije "Battleaxe"-general majorjem R.K. Arbutnott-om, kateremu je razložil razmere v naši domovini in cilj naše borbe za časa okupacije in komunistične revolucije in ga prosil za zaščito. Isti general je dal zagotovilo, da s svojega področja ne bo poslal nikogar v Jugoslavijo in obljubil, da bo vojaške osebnosti prepeljal v Italijo. Isto je tudi držal. Istega dne, ko je bila iz Vetrinja poslana prva skupina naših čet v Jugoslavijo, je ponudil generalu Rupniku, da ga

prepelje s skupino četnikov. Domobranci in Dobrovoljci, ki jih je vodil kapetan Ferdo Weichberger, iz Spitala v Italijo. General Rupnik takrat te ponudbe ni spejei, ker je želel ostati v bližini-Domobranci. Ko so pozneje Angleži le prepeljali gen. Rupnika v Italijo in ga tam izpuštil na svobodo je šel v taborišče Servigliano k Slovincem, z željo še naprej deliti skupno usodo z narodom, kateremu je vseskozi želel pomagati in zaradi katerega je trpel. Prav iz tega taborišča ga je kot kolaboracionista nasilno izgnal njegov bivši častnik!

Celo danes, po tolikih letih, odkar sva z bivšim predsednikom slovenske začasne "vlade", dr. Jožetom Basajem preživela v največjem soglasju dolge mesece skupne usode v angleškem koncentracijskem taborišču v Wolfsbergu in ko je bilo Rupnikovo ime s spoštovanjem izgovorjeno celo na severno-ameriškem kongresu, naš narod ni slišal drugega kot klevete od ljudi, ki bi bili dolžni dati obračun lastnemu narodu.

Ob koncu želim poudariti, da vse to kar sem napisal, nisem napravil z namenom kogarkoli napadati. Moj edini namen je bil prikazati cilj naše borbe in položaj tak, kakršen je bil v Sloveniji in kakršenega sem sam doživljal. Naša pot je še dolga in čaka nas še mnogo dela, za kar pa je potrebno sodelovanje vseh begunskih skupin in vsakega posameznika.

(Konec)

Watson's

Odlična Watsonova vrednost! Vsi aktivni moski resnično cenijo Watsonove atletske hlačke s trojno trebušno oporo. Elastični pas — udobnost brez primere. Strokovnjaki kroj. Pranje lahko — likanje nepo — trebno. Trpezne. Majice, ki odgovarjajo hlačkam. W-11-56

Slovenci kupujejo v slovenski trgovini

Joe Gomilar

1801 W. Cermak Road CHICAGO, ILL.

Vse, kar potrebujete za kuhinjo, dobite pri J. Gomilarju. Tudi OKUSNE KRAVJSKE KLOBASE, SUHE ŠUNKE, PREKAJENE SVINJSKE ŽELODCE. Prav sedaj pa ima IZVRSTNO KISLO REPO in AJDOVO MOKO. Pridite, videli boste, da boste dobili dobro blago! SVOJI K SVOJIM

Din 600 za \$1.- Narodna Banka. — Dostava v 14 dneh, poština \$1.50.

Paketi — Kolesa — Stroji BLED TRAVEL SERVICE 6113 St. Clair Avenue Cleveland 3, Ohio Karte za ladje ter letala

Slovenska Država izhaja dvajsetega v mesecu.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 3.-\$, za Argentino 20.- pezov, za Brazilijo 50 kruzeirov, za Anglijo 0.75 L, za Avstrijo 30.- šillingov, za Avstralijo 2.- avstr. L, za Italijo in Trst 600.- lir, za Francijo 500.- frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi Slovenske poti.

Penman's MEN'S UNDERWEAR

Penman's SWEATERS

Penman's WORK SOCKS

Penman's DRESS AND SPORT SOCKS

Penman's MEN'S AND BOYS' T-SHIRTS

Penman's WOMEN'S UNDERWEAR

Penman's GIRLS' UNDERWEAR

Penman's BOYS' UNDERWEAR

Penman's INFANTS' UNDERWEAR

A SYMBOL OF QUALITY FOR OVER 88 YEARS

Penman's

UNDERWEAR • HOSIERY • T-SHIRTS

VAŠ DOLAR KUPI BOLJŠE PRILEGANJE, VEČJO TRPEZNOST IN DALJŠO NOŠNJO...

Ljudje, ki gledajo na vrednost in kakovost, kadar kupujejo, se prepričajo, da kupujejo perilo z znamko PENMANS.

Poznajo Penmansovo tradicijo za dobro pleteno perilo... slavnih od 1868... ki je najboljša garancija, da dobe največ za svoj denar.

Drugi PENMANSovi proizvodi: Penmansove nogavice za golf, Penmansove rokavice, spodnje perilo Merino "95" in Merino "71", z runom podpleteno perilo.

GP6-4